

Til Folketingets Kulturudvalg

04. marts 2010

Bemærkninger til L93, Lovforslag til ændringer af bygningsfredsloven

Foreningerne Tolvmandssektionen i Landbrug og Fødevarer, Dansk Skovforening og Danske Godser og Herregårde (DGH) ønsker hermed at komme med vores kommentarer til ovennævnte lovforslag.

Foreningerne ønsker at påpege 3 punkter, hvoraf det ene ikke direkte vedrører lovforslaget, som vi mener Kulturudvalget skal tage med i deres overvejelser inden lovforslaget vedtages:

1. Der er for få midler til bevarelse af de fredede bygninger.
2. Sagsbehandlingstiden i Kulturarvsstyrelsen er alt for lang og bureaukratiet i ansøgningsproceduren omfattende.
3. At dele af rammevilkårene for de danske land- og skovbrugsejendomme, der afsætter deres produkter på verdensmarkedsvilkår, er mere belastende end i vore nabolande, hvilket medfører en væsentligt forøget gældsætning for at kunne opretholde et minimum af vedligeholdelse af de fredede bygninger. Herved skabes en ond cirkel, som vil forringe mulighederne for at sikre kulturarven.

1. For få midler til de Fredede bygninger, specielt til landets Godser og Herregårde

Vi finder det tankevækkende, at de økonomiske støtte midler, der er tilført de fredede bygninger fra samfundets side, direkte så vel som indirekte, ikke siden 1984 er steget men reelt er halveret:

- Det beløb, der er tilført de 9000 bygninger fra samfundets side i **direkte støtte** er ikke steget siden 1984. Bortset fra en ekstra bevilling på 6 mio. kr. i tre år. Beløbet har ligget på ca. 30 mio. kr. siden 1984.
- Skatteværdien af **fradragsordningen for fald-pr-år** er mere end halveret, i det angivne tidsrum grundet flere finanspolitiske tiltag. Fra 1984 er værdien faldet fra op til 70% til 25% i 2019.
- **Grundskyldsskattefritagelsen og dækningsafgiftsfritagelsen** har ikke væsentlig værdi for andre bygninger, end de der er beliggende i København og andre større byer med høj grundskyld. Derfor har denne fritagelse ingen betydning for de fredede bygninger på landet.

Kort sagt. De fredede bygninger beliggende i landdistrikterne og udenfor de større byer får fremover kun lige dækket det der svarer til moms på deres bygningsvedligeholdelse over for fald-pr-år ordningen.

Vi kan konstatere at den byggede kulturarv har tabt kampen om pengene! Ejerne betaler selv for opretholdelsen af den fælles byggede kulturarv. Det er ikke rimeligt! Der må skaffes flere midler!

Direkte tilskud

Bygningsfredningsloven pålægger ejeren af en fredet bygning, at bygningen vedligeholdes i overensstemmelse med samfundets ønsker – dvs. efter fredningsmyndighedernes anvisninger. Vedligeholdelsen af disse bygninger er derfor langt mere omkostningstunge i forhold til de ikke fredede bygninger, idet Kulturarvsstyrelsen stiller krav til materialer og metoder, som fordyrer istandsættelse markant.

Ifølge Danmarks Statistik er byggeomkostningsindekset for boliger steget fra 60 i 1987 til 120,7 i 2008. Såfremt midlerne til direkte tilskud havde fulgt udviklingen i samfundet, ville de 30 mio. kr., der var til rådighed i 1987, være blevet til 60,35 mio. kr. i 2008 – dvs. en fordobling. Eller sagt på en anden måde: de direkte tilskud er **reelt halveret**.

Indirekte tilskud

Den såkaldte forfald-pr-år fradragsordning, hvorefter ejeren af en fredet bygning kan fratække afholdte og dokumenterede istandsættelsesudgifter indenfor rammen af den enkelte bygnings beregnede forfald-pr-år, blev indført i 1982. Frem til 1986 lå fradraget i den personlige indkomst. Som følge af skattereformen fra 1987 blev fradraget herefter ændret til at være et fradrag i kapitalindkomsten (før skattereformen blev der ikke sondret mellem personlig indkomst og kapitalindkomst). Med 1987-skattereformen reduceredes værdien af alle fradrag fra op til 73% (48-73,2%) til ca. 50%.

Skattereformen fra 1993 og Pinsepakken fra 1998 forringede fradrag for istandsættelsesudgifter yderligere, idet skatteværdien af negativ nettokapitalindkomst reduceredes fra de ca. 50% til ca. 46% i 1998 og til ca. 33% i 2001.

Med Forårspakke 2.0 reduceres skatteværdien fra 33% til 25% i 2019, hvor Forårspakken er fuldt indfaset. Hermed er skatteværdien af forfald-pr-år fradraget ved flere finanspolitiske tiltag **mere end halveret**. (For nogle ejere er der tale om næsten 2/3s reduktion.)

Reduktionen af skatteværdien af forfald-pr-år fradraget og den reelt halverede direkte støtte påvirker selvsagt ejernes mulighed for at vedligeholde de fredede bygninger og betyder, at det vedligeholdelsesmæssige efterslæb, som vi i dag ser på de fredede bygninger, vil stige yderligere. Især de fredede bygninger på landet bærer præg af et stærkt tiltagende vedligeholdelsesefterslæb.

De fredede bygninger udgør en væsentlig del af den danske kulturarv, blandt andet derfor påfører man ejerne af disse mange restriktioner, hvorfor det bør anses for en national opgave at være med til at bevare dem.

Som det fremgår, er der tale om markante økonomiske forringelser, som kræver handling, hvis ikke væsentlige fredningsværdier skal gå tabt for eftertiden.

Relevante tiltag kunne eksempelvis være:

- At der afsættes flere midler til direkte tilskud til de fredede bygninger.

- At forfald-pr-år ordningen reableres til sin oprindelige værdi og derfor ligningsmæssigt genplaceres som et fradrag i den personlige indkomst.
- Forfald-pr-år ordningen skal følge den enkelte fredede bygning, og ikke ejer, som tilfældet er i dag. En hhv. positiv eller negativ konto skal altid følge en bygning, også ved generationsskifte eller salg til tredjemand. Dermed skabes der bedre mulighed for at tilvejebringe ressourcer til vedligeholdelse set over tid, når konjunkturerne tilsiger dette. De fredede bygninger holder jo mere end en ejer eller en generation.
- At enhver yderligere ressourcetilførsel udover midler til opgradering af myndigheds- og sagsbehandling, først og fremmest bør tilfalde bygningerne direkte til vedligeholdelse og istandsættelse.
- At rammevilkårene for driften af ejendommene forbedres - gøres konkurrence dygtige.

2. Den lange sagsbehandlings tid

Der er behov for, at den lovbefalede sagsbehandling styrkes mandskabsmæssigt for at sikre en hurtig og effektiv sagsbehandling og sikre professionel ekspertise.

Mange af vore medlemmer har i mange år klaget over og klager fortsat over en

- alt for lang sagsbehandlingstid – der ventes i op mod et år på byggesagstilladelser
- bureaukratisk sagsbehandling,

hvilket af og til medfører, at ejerne opgiver at ansøge om byggetilladelser.

Kulturarvsstyrelsen undskylder til gengæld den lange og bureaukratiske sagsbehandlingstid med modtagelse af for dårlige ansøgninger.

Vi mener at løsningen er

- at sagsbehandlingsområdet prioriteres højere, og at det tilføres flere ressourcer
- at området tilføres en særskilt pulje til betaling af arkitektbistand til ejerne til formulering af korrekte ansøgninger, herunder oprettelse af en hotline i Kulturarvsstyrelsen, der kan servicere ejere i at formulere korrekte ansøgninger.

3. Den økonomiske udvikling skaber stadig ringere vilkår for kulturarven

De mange resurser, som et minimum af vedligeholdelse kræver på de fredede bygninger, bidrager til en øget gældssætning på landets land- og skovbrugsejendomme. Belastende rammebetingelser og fortsatte forringelser i land og skovbrugsejendommenes konkurrenceevne (ejendomsskatter, generationsskifteafgifter, miljølovgivning mm), betyder at grundlaget for brug af ressourcer på ikke indtægtsskabende aktiviteter, som vedligeholdelse jo er, ofte ikke er tilstede. Dette sammenholdt med samfundets manglende vilje til, økonomisk, at bidrage til at sikre kulturarven, medfører at vilkårene for kulturarven løbende vil forringes i de kommende år.

De meget store bygninger og bygningskomplekser kræver enorme økonomiske ressourcer. Med omkostninger i størrelsesordenen 10-30 mio. kr. til eksempelvis et nyt tag, så er de tvunget til at benytte realkredit- eller bankfinansiering, hvilket yderligere er med til at forringe muligheden for, at foretage det næste vedligeholdelsesarbejde.

Denne gældsætning medfører en tilsvarende forringet mulighed for investeringer i tiltag, som på længere sigt kan medføre afkast, som kan komme kulturarven til gode.

Vi mener derfor, at hvis man ønsker en kulturarv, som vores børn og børnebørn også skal have glæde af, så skal der iværksættes tiltag som væsentligt forbedre mulighederne for at vedligeholde og istandsætte de fredede bygninger på ejendommene både i form af bedre skatte- og driftsmæssige vilkår, men også i form af direkte bidrag som kompensation for de merudgifter, som samfundet pålægger ejere at fredede og bevaringsværdige ejendomme.

Må vi til slut anbefale at Udvalget tager Herregårdsbetænkningen fra 1987 til efterretning, idet den peger på mange af de aspekter som vedrører vores fælles kulturarv på godserne og herregårdene, men som desværre aldrig blev brugt til de politiske tiltag som var hensigten.

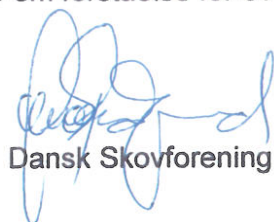
Vi er godt klar over at nogle af de elementer vi rejser i dette brev ikke direkte har med ovenstående lovforslag L93 at gøre, da dette vedrører ligningsloven, men tingene skal ses i en sammenhæng.

Måtte dette brev give anledning til uddybende spørgsmål står vi naturligvis til rådighed.

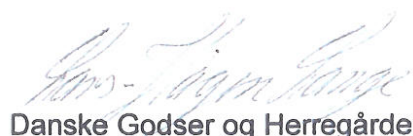
Med venlig hilsen og i håb om forståelse for ovennævnte.

Tolvmandssektionen
Landbrug og Fødevarer

Dansk Skovforening

Danske Godser og Herregårde